

Symposium SLAH: De veranderende rol van de Nederlandse oogartsen in ontwikkelingslanden

Ter ere van het 30-jarig bestaan van de SLAH werd op 12 oktober 2019 een symposium georganiseerd in het Oogziekenhuis Rotterdam.

Het symposium stond in het teken van de veranderende rol van de Nederlandse oogartsen in ontwikkelingslanden.

Ruim vijftig oogartsen (in opleiding), optometristen en andere belangstellende kwamen hierop af en wisselden hierover met elkaar van gedachten.

Naast de presentatie van de vier sprekers, was er uitgebreid tijd en ruimte voor interessante discussies en werd het symposium afgesloten met een gezamenlijke lunch.

De eerste spreker was Hans Limburg. Hij gaf een overzicht van veranderende demografie en epidemiologie van blinden en slechtzienden in de ontwikkelingslanden.

Samenvatting:

- Sinds 2016 nieuwe WHO categorieën voor visueel impairment
- Wereldwijd meest blinden en slechtzienden boven de 50 jaar.
- Ook in ontwikkelingslanden vindt vergrijzing plaats.
- In 2050 negen miljard mensen, waarvan 16% 65-plussers (was in 2000 nog maar 7%).
- Prevalentie blinden en slechtzienden daalt in ontwikkelingslanden, maar de absolute aantallen stijgen nog steeds vanwege vergrijzing en bevolkingsgroei.
- Dalende prevalentie door successen VISION 2020 in o.a. bestrijding van vitamine A deficiëntie, rivierblindheid, trachoom en high-volume staaroperaties.
- Vision Atlas (<http://atlas.iapb.org>): fraaie website om de prevalentie van blinden en slechtzienden te achterhalen wereldwijd
- RAAB: Rapid Assessment of Avoidable Blindness (www.raabdata.info/repository/): mooi instrument om snel en effectief bevolkingsonderzoek te doen naar lokale blindheid en slechtziendheid.

De tweede spreker was Tim Westland. Hij heeft recent bijna 2 jaar in een klein streekziekenhuis in Ghana als oogarts gewerkt.

Hij gaf het volgende mee als belangrijkste boodschap:

- Door culturele verschillen en meerdere (soms tegenstrijdige) lokale belangen vereist het een lange adem om echt voet aan de grond te krijgen.
- Als je eenmaal voet aan de grond hebt, kun je dan ook echt het verschil maken.
- Manual Small Incisional Cataract Surgery (MSICS) blijft nog steeds een waardevolle, veilige, snelle en effectieve manier om staaroperaties in ontwikkelingslanden te doen.

Nic Reus, als derde spreker, gaf een presentatie over zijn ervaringen met de introductie van de phaco-emulsificatie in Kaap Verdïë. Toepassen van moderne technologie in ontwikkelingslanden brengt allerlei uitdagingen met zich mee.

Zijn belangrijkste boodschap:

- Zorg voor een lokale kartrekker.
- Doe het alleen als er lokaal ook een gunstig politiek klimaat heerst.
- Doe het ook alleen als er lokale continuïteit kan worden gewaarborgd.

Als laatste spreker gaf Ype Henry een overzicht van de rol en positie van Nederlandse oogartsen in de verschillende ontwikkelingslanden. Verschillende organisaties, verschillende delen van de wereld, verschillende taken.

De successen werden belicht, maar ook de grote uitdagingen (beperkt budget, lokale oogartsen die meestal naar de grote stad of buitenland trekken).

Hij ziet ook een veranderende rol voor de Nederlands oogartsen en droeg een aantal voorbeelden aan:

- Meer opleiden van onderaf (nurses, physician assistant, refractionisten, optometrie).
- Meer aanhaken bij lokale projecten (in plaats van zelf iets opzetten).
- Meer adviserende en ondersteunende rol spelen in training, onderwijs en ICT/E-health.
- Opzetten van kwaliteitsprojecten (outcome registratie).